

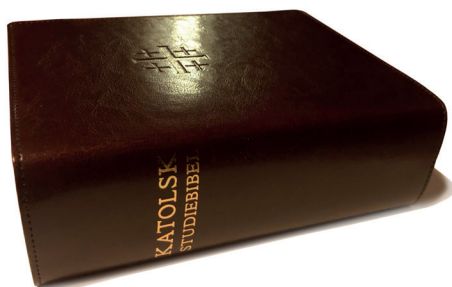
STUDIEHANDLEDNING TILL

KATOLSK STUDIEBIBEL

Bibel 2000 med katolska kommentarer

2

Markusevangeliet

Studiehandledning till Markusevangeliet

Veritas Förlag
Box 2150
103 14 Stockholm
veritas@katolskakyrkan.se
www.veritasforlag.se

Studiehandledning till Markusevangeliet

© Studieförbundet Bilda

Medarbetare: Emanuel Sennerstrand, Fiorella Bastidas, Alen Josef, Iwona Dekajlo,
Christina Illmayr, Martin Hanna och Carina Björklind

Formgivning: Håkan Boström

www.bilda.nu

Innehåll

Introduktion	5
Förberedelse till första träffen – alla	5
Förberedelse till första träffen – cirkelledaren	5
Noterna i Studiebibeln	6
Introduktionsfilm	6
 FÖRSTA TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 1	 7
Inledning	7
Lära känna varandra-aktivitet	7
Samtalsfrågor	8
Avslutning	9
 ANDRA TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 2–4	 11
Inledning	11
Samtalsfrågor	11
Avslutning	12
 TREDJE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 5–6	 13
Inledning	13
Samtalsfrågor	13
Avslutning	14
 FJÄRDE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 7–8	 15
Inledning	15
Samtalsfrågor	15
Avslutning	16
 FEMTE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 9–10	 17
Inledning	17
Samtalsfrågor	17
Avslutning	18
 SJÄTTE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 11–12	 19
Inledning	19
Samtalsfrågor	19
Avslutning	20

SJUNDE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 13–14	21
Inledning	21
Samtalsfrågor	21
Avslutning	22
ÅTTONDE TRÄFFEN: Markusevangeliet kapitel 15–16	23
Inledning	23
Samtalsfrågor	23
Avslutning	24
Till dig som leder en Bildacirkel	25
Dina uppgifter som ledare	25
Tidsramar	25
Samarbetet med Bilda	25
Bildningstrappan – hur hittar vi rätt nivå på samtalet?	26
Förslag på spelregler i en studiegrupp	27
Pedagogiska tips	28
Hur du markerar i din bibel	29
Vad säger KKK om bibelstudier?	31
Referenslista	32

Introduktion

Markusevangeliet är Nya testamentets kortaste evangelium. Många menar att det också är det äldsta. Om man inte är så van att läsa Bibeln är det bra att börja med Markusevangeliet. Markus var lärjunge och tolk till Petrus och stod urkyrkans ledarskap nära. I Markusevangeliet möter vi därför Petrus röst. Matteus-, Markus- och Lukasevangeliet liknar varandra till struktur och innehåll. De brukar kallas för de synoptiska evangelierna (efter det grekiska ordet *synopsis* som betyder »samsyn«).

Förberedelse till första träffen – alla

Förbered dig genom att läsa igenom introduktionen till Markusevangeliet i *Katolsk studiebibel* och Markusevangeliet kapitel 1.

Under träffarna behöver du utöver *Katolsk studiebibel* även ha tillgång till lämpliga färgpennor, se s. 29, och tillgång till *Katolska kyrkans katekes* (KKK). Den finns tillgänglig online.

Förberedelse till första träffen – cirkelledaren

Som cirkelledare behöver du förbereda några saker. I slutet av studiehandledningen på s. 25 finns det viktig information som vi rekommenderar att du läser.

Detta behöver du tänka på:

- Sätt tidsramarna. Det kan gruppen bestämma tillsammans, men du behöver tänka efter före.
- Läs igenom frågorna till träffen och välj vilka ni ska fokusera på. Detta behöver du göra inför varje träff. Ni kan med fördel läsa texten tillsammans och fylla i färger och rita eller skriva i era biblar under träffen.
- Hur väl känner deltagarna varandra? Om de inte har deltagit i en studiecirkel tillsammans förut kan en lära-känna-aktivitet ge ett bra samtalsklimat framöver. I början av första träffen finns förslag på en aktivitet.

Noterna i Studiebibeln

Katolsk studiebibel bygger på Bibelkommissionens översättning, *Bibel 2000*. *Bibel 2000* har noter till texterna som är placerade under bibeltexten. När det står Bibelkommissionens not är det den noten som avses.

Vid sidan om bibeltexten finns de katolska noterna. När det står »noten till vers ...« så är det den katolska noten som avses.

När det står »båda noterna till vers ...« så är det en uppmaning att läsa både och.

När texten talar om parallellhänvisningarna så är det de bibelverser som räknas upp längst ner på sidan som avses.

Introduktionsfilm

Bilda har tagit fram en serie filmer med Emanuel Sennerstrand för studiecirklar om studiebibeln. Tipsa gärna deltagarna om »Katolsk studiebibel del 2. Markusevangeliet«, eller visa den under träffen. Filmen finns på Youtube-kanalen Katolsk horisont.

FÖRSTA TRÄFFEN

Markusevangeliet kapitel 1

Inledning

Tolkningen av de inspirerade Skrifterna bör framför allt vara uppmärksam på vad Gud vill uppenbara genom de heliga Skrifterna för vår frälsnings skull. Det som kommer från Anden kan bara helt och fullt uppfattas under Andens ledning. (KKK 137.)

Inled gärna med bön:

Gud, du som har undervisat dina trogna med den helige Andes ljus, skänk oss vishet genom samme Ande, och låt oss alltid kunna glädja oss åt hans tröst. Genom Jesus Kristus, vår Herre. (Ur *Pingstnovenan*, Gråbröderna, S:t Franciskus katolska kyrka i Jönköping, 2019.)

Gå en presentationsrunda och dela era förväntningar på studiecirkeln.

Har alla vad de behöver? (Studiebibeln, färgpennor, anteckningsunderlag, studiehandledningen.)

Cirkelledaren presenterar studiebibeln och studiehandledningen, titta tillsammans på avsnittet *Hur du markerar i din bibel* på s. 29–30.

Bestäm gemensamt vilka spelregler ni vill ha under era träffar, förslag finns på s. 27.

Lära känna varandra-aktivitet

Vad har vi för likheter i det vi gillar och ogillar? Låt gruppen hitta tre saker som alla i gruppen gillar. Ni ska också hitta tre saker som alla i gruppen ogillar. Till exempel platser, maträtter, bibelverser, idrotter, böner.

Om studiecirkeln består av fler än sex personer, dela upp er i grupper om tre och tre. Efter fem minuter berättar varje grupp för de andra vad man kommit fram till.

Samtalsfrågor

- I introduktionen till evangeliet kan ni läsa om kopplingen mellan Markus och Petrus. Tänk er möjligheten att det är Petrus som är Markus huvudkälla. Det är i så fall Petrus röst och hans undervisning som vi möter i Markusevangeliet.

- Finns det särskilda »petrus-spår« i framställningen?

Låt frågan vara aktuell under hela studiet av Markusevangeliet.

- Läs Mark 1:1 och lägg märke till titeln Guds son. Markera med gul penna. Leta upp några ställen i evangeliet där det tydligt framkommer att Jesus ska uppfattas som Guds son.

- Hur vill Markus visa det?

- I Mark 1:4 introduceras Jesu släkting Johannes. Läs i KKK 523..

- Varför var Johannes unik bland profeterna?
- Vad var skillnaden på johannesdopet och det som kom att bli det kristna dopet (se Apg 19:1–6)?

- Läs om Jesu dop i Mark 1:9–11 med not. Rita en triangel i marginalen för att markera Treenigheten. Det grekiska verbet för »dela« återkommer på ett annat ställe i evangeliet. Slå upp det.

- Vilka likheter finns mellan dessa båda texter?

- Läs Mark 1:21–28 om händelsen i Kafarnaums synagoga (Jesu hemstad, se Mark 2:1). Jesus har makt över demonerna!

- Varför betonas detta så ofta i evangeliet (se introduktionen)?

Katolska kyrkan bejakar den verklighetsbeskrivning som framkommer i texten.

- Hur ser man det i kyrkans liv?
- Är det svårt att prata om exorcism?
- Känns det avlägset, främmande eller som ett uttryck för en primitiv världsbild?

- Mark 1:34 är ett av flera ställen som bildar bakgrund till den s.k. messiashemligheten.
 - Vad är innebörden av detta ord?
 - Varför förbjuda vittnesbördet om Jesus när den kristna tron går ut på att dela evangeliet med andra?
- Markera Mark 1:35 med gul färg.
 - Var finns de ensliga platserna i ditt liv, där du kan vara ostörd med Gud?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön (Fader vår) tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 2–4.

Markusevangeliet kapitel 2–4

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Mark 2:1–12 och stanna upp inför verserna 10–11. Tänk er att ni bodde i Kafarnaum och hörde Jesu ord.
 - Hur tror ni att ni hade reagerat på Jesu anspråk?
 - Vilka kan orsakerna ha varit till att dåtidens judar reagerade så olika på Jesus?
- Läs Mark 3:13–19 om Jesu tolv apostlar. De tre första hade en särställning. Leta upp två ställen i evangeliet där man tydligt kan se detta.
 - Varför tror ni att Jesus särbehandlade somliga lärjungar?
- I Mark 3:20–21 får vi en liten men avslöjande inblick i Jesu släktförhållanden. Läs Mark 6:1–6 som kommentar.
 - Hur tror ni man samtalade om Jesus på släktkalasen hemma i Nasaret?
 - Finns samma mekanismer kvar i vår tid?
 - Har vi svårt att se heligheten hos människor i den närmaste omgivningen?
- Mark 3:28–30 antyder att det finns en oförlåtlig synd.
 - Vad exakt menade Jesus utifrån sammanhanget?Läs KKK 1864 om hur kyrkan uppfattar varningen.
 - Är sista meningen i noten till hjälp för den som är orolig?

- Mark 3:31–35 talar om Jesu bröder. Läs noten och öva er i att förklara för en icke-katolik att Maria födde bara Jesus.

- Varför är det viktigt att betona att Jesus var Marias enda barn?

Mark 3:31–32 och 6:3 är de enda texterna i evangeliet som nämner Jesu mor Maria. Markera hennes närvaro i texten med blå penna. Det kan du göra framöver med alla texter i NT som omtalar Maria.

- Läs Mark 4:35–41 om hur Jesus med några ord förändrade väderprognosen.

- På vilket sätt står denna berättelse i förbindelse med Markus huvudärende när han vill presentera Jesus och hans identitet (se introduktionen)?

Uppgiften om dynan i vers 38 får ni inte missa. Just sådana små detaljer är viktiga när man ska bedöma om en text härstammar från ett ögonvittne eller inte (vittnespsykologer lägger märke till sådant när man i rättsliga sammanhang ska bedöma sanningshalten hos ögonvittnen). Håll utkik framöver efter fler detaljer som kan antyda ögonvitnesskildringar.

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 5–6.

Markusevangeliet kapitel 5–6

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Mark 5:1–20 i ljuset av messiashemligheten (se not till Mark 1:34).

- Varför denna avvikelse?
- Varför just här?
- Vad är denna händelse en försmak av?

Slå upp ► **hednafolk** i uppslagsdelen längst bak.

- Vilken innebörd hade ordet under biblisk tid?
- Vem är hedning idag?

- Läs Mark 5:21–34 och fundera över innebörden av att röra vid Jesu kläder.

- Vad var det ett uttryck för?

Läs noten till 5:27 och slå upp angivna texter för att få bibelstöd till kyrkans vördnad av relikier. Se till att ni kan argumentera för kyrkans syn på denna vördnad.

- Mark 5:35–43 beskriver hur Jairos dotter uppväcks från de döda.

- Hur många gånger gör Jesus sådana underverk i evangelierna (syns ofta i bibeltextens rubriker)? Hjälp varandra att upprätta en lista. Numrera gärna i marginalen. Var uppmärksamma på att de tre första evangelierna ofta upprepar samma berättelser.
- Kan antalet betyda något, eller är det en slump?

- Läs Mark 6:3 med not, samt noten till Matt 13:55. Föreställ er Jesus som arbetare tillsammans med Josef.
 - Hur såg arbetsdagen ut?
 - Vad kan de ha samtalat om?
 - Vem formade vem egentligen?
 - Läs Mark 6:30–44 med not. Observera att evangelierna berättar om två brödunder.
 - På vilka sätt skilde de sig åt?
 - Ligger det ett budskap i de olika skildringarna?
 - Mark 6:45–52 innehåller en liten mening med ett mycket stort innehåll.
 - Vilken?
- Leta upp samma mening i Joh 18.
- Vad vill författarna, Markus och Johannes, säga med denna betoning?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 7–8.

Markusevangeliet kapitel 7–8

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Judar och katoliker har en viktig gemensam utgångspunkt: Båda bekänner sig till Skriften och traditionen som uppenbarelsens två källor (KKK 80–84). I Mark 7:1–13 ser det ut som om Jesus avvisar den muntliga traditionen (fädernas regler) som auktoritet.

- Gjorde han det?

Läs KKK 581 och 2 Thess 2:15 med not som ett förtydligande om den bibliska bakgrunden till kyrkans fasthållande vid skrift och tradition som trons källor.

- Vilka konsekvenser får det om man avvisar traditionen till förmån för Skriften allena (viktig princip under den protestantiska reformationen)?
- Mark 7:1–23 ska läsas som en helhet. Ge noga akt på sammanhanget och vad som inleder diskussionen.
- Vad menar Jesus egentligen?
- Vad betonar han?

Uttalandet i Mark 7:19 har ofta tolkats som att Jesus där och då upphävde de judiska matlagarna (kosher).

- Gjorde han verkligen det? Besvara frågan med hjälp av sammanhanget och Apg 10:14; 21:20, 24 med noter.

- Mark 8:1–10 beskriver det andra brödundret.
 - Vilka är skillnaderna mellan de båda brödundren?
- I Mark 8:17 får vi ett av flera exempel i evangelierna (jfr till exempel Mark 9:19) på att Jesus ibland hade svårt med tålmodet.
 - Hur reagerar ni inför denna sida av Jesus?
- Mark 8:27–30 och 8: 31–33 har viktiga rubriker som står i förbindelse med varandra.
 - Varför är avsnitten placerade i denna ordning?
 - Varför är det viktigt?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 9–10.

Markusevangeliet kapitel 9–10

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs Mark 9:2–8 och sök sedan på nätet på »Kristi förklaring«, klicka på bilder.
 - Vad är gemensamt för de allra flesta bildliga framställningar av händelsen?
 - Vad säger detta om förhållandet mellan GT och NT?
- Läs gärna Luk 24:27 som en kommentar till händelsen på Förklaringsberget. Tvisten som beskrivs i Mark 9:33–37 är inte särskilt smickrande för apostlarna.
 - Varför detta bråk? Går det att begripa?
 - Finns det liknande exempel från vår tid, eller ditt eget liv?
 - Vad är innebörden i Jesu svar och hur praktiserar ni det i era liv?
- Mark 10:13–16 är besläktad med texten i punkt 2 ovan.
 - Vad har texterna gemensamt?
 - Hur kan Teresa av Jesusbarnet hjälpa er att leva evangeliet tydligare?

■ Vad är Jesus ute efter i Mark 10:17–31?

- Vilken reaktion hos lärjungarna ville han få fram?

Rannsaka er själva inför bibeltexten. Vad är era hjärtan fästa vid? Fundera en stund enskilt.

- Vilka faror finns i vår egen tid? Samtala med varandra.

■ Mark 10:32 vittnar om en särskild stämning i gruppen. Lärjungarna är rädda.

- Vad i Jesu undervisning kan ha framkallat denna rädsla?

Bläddra tillbaka i evangeliet och se om ni hittar några ledtrådar.

■ Läs Mark 10:35–45.

- Varför denna begäran från just Jakob och Johannes?
- Vilken viktig lärdom mynnar deras begäran ut i?
- Hur syns detta i katolska kyrkans ledarskap?
- Syns detta i era egna liv?

Markera uppmaningen i verserna 43–44 med grön penna. Det kan ni göra överallt i evangeliet med texter som rör det andliga livets tillväxt.

■ I Mark 10:46–52 passeras staden Jeriko på väg upp till Jerusalem. Försök ta reda på höjdskillnaden mellan dessa båda städer för att förstå varför man säger »upp till Jerusalem« (sökmotor eller lämpligt uppslagsverk).

- Vilken viktig titel använder den blinde Bartimaios om Jesus?
- Hur kommer det sig att en blind människa kan se så klart?

Leta upp kopplingen mellan titeln, uttalad i Jeriko, och Jesu intåg i Jerusalem i kapitel 11.

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 11–12.

Markusevangeliet kapitel 11–12

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Läs noten till Mark 11:1–15:47 och lägg märke till tyngdpunkten i evangeliet.

- Hur ser man motsvarande tyngdpunkt i kyrkans liturgiska liv?

- Läs Mark 11:1–11 med not.

- Vad ville pilgrimerna berätta för folket i Jerusalem?

Stryk under »vår fader Davids rike« med gul färg och rita en kungakrona i marginalen. Gör samma sak i avsnittet 10:46–52. Det kan ni göra med alla texter i NT som antyder att Jesus var kung. Observera kopplingen mellan Bartimaïos och folkets rop. Kanske var det Bartimaïos som ropade ivrigast (jfr 10:52)?

- Förbannelsen av fikonsträdet i Mark 11:12–14 är annorlunda jämfört med övriga underverk beskrivna i evangelierna.

- Vad ville Jesus säga med detta?

- Vem var handlingen riktad emot?

Läs de GT-texter som är angivna i noten för att få bakgrunden till Jesu agerande.

■ Läs noten till Mark 11:22.

- Håller ni med om definitionen av ordet »tro«?
- Skulle ni vilja komplettera med andra perspektiv eller formulera definitionen annorlunda?

■ Läs Mark 12:13–17.

- Vilken princip uttrycker Jesus här?
- Vill han säga något på en djupare nivå än själva skattefrågan?

■ Vad är viktigast i Bibeln? Samtala om var centrum ligger någonstans. Läs sedan Jesu svar på frågan i Mark 12:28–34. Markera med grön färg eftersom hänvisningen är riktad till vår andliga tillväxt.

- Är ni överens med Jesus?
- Kan man uttrycka centrum på ett annat sätt?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 13–14.

SJUNDE TRÄFFEN

Markusevangeliet kapitel 13–14

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Kapitel 13 innehåller Jesu undervisning om tidens slut.

- Varför denna betoning just här?
- Vad tror ni att Jesus ville förmedla ytterst?

Stryk under allt i avsnittet som kan ge hopp och tröst med grön penna.

- Läs Mark 14:22–25 med not. Här firar Jesus historiens första mässa.

- Vad känner du igen från kyrkans mässfirande?

Stryk under instiftelseorden med röd penna.

- När dricker Jesus av vinstocken?

Läs Joh 19:28–30 som kommentar till Mark 14:25.

- Ser ni kopplingen?

Jesus binder genom vinet samman eukaristin med korsoffret.

- Varför är det viktigt att han gör detta?

- Dramat i Getsemane beskrivs i alla evangelierna, men med lite olika betoningar. Markus är ensam om att använda ordet »Abba». Läs Bibelkommissionens not till 14:36, samt katolsk not till Gal 4:6.

- Vad var speciellt med detta ordval?

■ I Mark 14:51–52 får vi en besynnerlig uppgift om en lättklädd man.

- Varför står det om den mannen i evangeliet?
- Vad hos författaren kan ha motiverat uppgiften?

Leta upp ett svar i lämplig not och i introduktionen till evangeliet.

■ Gör utifrån noten till Mark 14:63 ett mini-bibelstudium på temat kläder.

- Vad ser ni?
- Vilket budskap finns i detaljerna?

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar från dagens samtal.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa Markusevangeliet kapitel 15–16.

Markusevangeliet kapitel 15–16

Inledning

Inled gärna med en fritt formulerad bön eller bönen på s. 7.

Gå en runda och dela era tankar från förra träffen.

Samtalsfrågor

- Hela dramat med förräderiet, arresteringen och det första förhöret av Jesus ägde rum efter mörkrets inbrott (jfr uttrycket i Joh 13:30, som ska uppfattas både bokstavligt och symboliskt). Enligt judisk rättsuppfattning var rättegångar i mörker ogiltiga (se not till Matt 26:59). Läs Mark 15:1 och lägg märke till tidsangivelsen mot denna bakgrund. Ta med hjälp av noten under bibeltexten reda på varför man behövde föra Jesus till Pilatus.
- Läs kapitel 15 och rita en kungakrona i marginalen överallt där det framgår att Jesus var kung. Ställ dig sedan frågan om Jesus är kung i ditt eget liv.
 - Finns det något du kan göra för att Jesus ska kunna sitta på ditt hjärtas tron? Samtala med varandra om innebörden i detta uttryck.
- Markera med röd penna alla ställen i kapitel 15 där ordet »korsfäst« förekommer. Gå tillbaka till avsnittet om den sista måltiden i Mark 14:22–25. Hjälp färgmarkeringen er att se sambandet mellan måltid och korsoffer?

Förslag på extrauppgift: Rödmärk texter i Moseböckerna som beskriver offer, offerblod och förlåtelse eller försoning. Sambandet mellan GT:s tillfälliga offer och Kristi fullkomliga offer blir då ännu tydligare.

- Officerens bekännelse i Mark 15:39 bryter den s.k. messiashemligheten.
 - På vilket sätt?
 - Varför är det viktigt att förstå detta?
 - Vilka två teologiska höjdpunkter finns i evangeliet (se introduktion till Markusevangeliet)?
 - Läs noten till Mark 16:8 under bibeltexten. Här ges förklaringen till varför 16:9–20 står inom klammer. Lek med tanken att Markusevangeliet hade slutat med sista meningen i 16:8.
 - Vad skulle författaren i så fall ha velat ge för budskap med ett sådant slut? Läs noten till 16:9–20 om hur katolska kyrkan ser på saken.
 - Enligt Mark 16:15 är hela skapelsen föremål för evangeliets budskap. Läs Rom 8:21 med not som kommentar till versen.
 - Tänker ni enbart på människan och hennes återlösning när ni mediterar över Jesu korsoffer, eller finns hela Guds skapelse med i perspektivet?
 - Någon har sagt om Maria: »Hon som till naturens häpnad blev mor till sin egen skapare.« Guds son fick genom Maria kropp och Gud blev i inkarnationen själv en del av sin egen skapelse. Jesus tog sin kroppslighet med sig till den himmelska tronen. Samtala om innebörden av detta faktum.
 - Vad betyder det, eller borde betyda, för kristnas syn på kroppslighet och den egna kroppen?
- Läs avslutningsvis KKK 659, 663 och 668 och lägg märke till hur kyrkan formulerar sig kring Jesu kropp och mänskliga natur i förhållande till himmelfärden.

Avslutning

Gå en runda och dela era tankar:

- Vad har varit mest utmanande med att läsa Markusevangeliet tillsammans?
- Vad har varit mest givande med att läsa Markusevangeliet tillsammans?

Bestäm om ni vill fortsätta med en ny studiecirkel.

Avsluta gärna med att be Herrens bön tillsammans.

Till dig som leder en Bildacirkel

En studiecirkel är en samtalsgrupp där vi läser och samtalar kring ett ämne utifrån våra livserfarenheter och vår vardag tillsammans med andra. På detta sätt kan den kunskap som studiecirkeln genererar bli livsrelevant och vardagsorienterad. Det speciella med att vara ledare i en studiecirkel är att du är ledare i och inte för gruppen. En studiecirkel är inte en akademisk kurs och du behöver inte vara expert på ämnet.

Dina uppgifter som ledare

- Leda cirkeln tillsammans med deltagarna.
- Vara kontaktperson till Bilda.
- Rapportera in närvaro vid cirkelns slut.

Tidsramar

Om ni inte bestämt det tidigare, så behöver ni sätta tidsramarna vid första träffen. Två eller tre studietimmar (en studietimme är 45 minuter)? Utgå från gruppens förutsättningar och behov och avsätt tid till samtalet och att reflektera.

Samarbetet med Bilda

Genom att rapportera din studiecirkel till Bilda får du det stöd du kan behöva, samtidigt som våra gemensamma resurser för bildningsarbetet växer. Bilda erbjuder cirkelledarutbildningar så att alla ska ha möjlighet att leda en cirkel med gott självförtroende.

På Bildas webb kan du läsa mer om rollen som cirkelledare.

www.bilda.nu/cirkelledare/vad-innebar-det-att-vara-cirkelledare/

Bildningstrappan

– hur hittar vi rätt nivå på samtalet?

Att studera Bibeln kan man göra på många sätt. Till att börja med behöver man läsa texterna.

- Vad står det?
- Vad betyder texten i sig?

Nästa steg blir att fundera över:

- Vad betyder texten för mig?
- Vad innebär texten?

Dessa frågor kallas för bildningstrappan. Om du som leder gruppen har koll på var din grupp befinner sig på bildningstrappan, blir det lättare att välja vilka samtalsfrågor som fungerar i din grupp.

Förslag på spelregler i en studiegrupp

- Det personliga vi delar med varandra i den här gruppen stannar här.
- Alla talar i jag-form.
- Alla har rätt att säga vad han eller hon tycker, utan att bli ifrågasatt som person.
- Allas erfarenheter och åsikter är lika viktiga.
- Alla har rätt att säga sådant som inte är färdigtänkt och att ändra sig.
- Var och en har rätt att dela med sig av så mycket eller så lite som han eller hon anser lämpligt. Och vi hjälper varandra att respektera varandras gränser.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.

Pedagogiska tips

Beroende på gruppens storlek behövs olika pedagogiska metoder.

När du går cirkelledarutbildning med Bilda kan din församling eller grupp få Bildas ledarväska. I den finns tips och material för övningar som passar olika sammanhang.

Där finns också exempel på olika samtalsmetoder som du kan använda dig av. En sådan är rundan. I en runda går ordet till alla deltagare i tur och ordning. Alla får tala utan att bli ifrågasatta eller kommenterade. Det kan vara bra att skicka något föremål (ett Bildahjärta, en rund sten eller något annat) som visar vem som för tillfället har ordet. Den som håller i föremålet får tala till punkt utan att bli ifrågasatt eller kommenterad. Detta bromsar upp och ger rundan ett större lugn. Vet man inte direkt vad man ska säga, kan man sitta en stund med föremålet i handen och fundera. Vill någon kommentera får den personen vänta tills den själv får föremålet i sin hand. Det går alltid bra att »passa« och skicka vidare utan att ha sagt något.

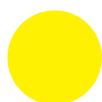
Hur du markerar i din bibel

Det finns många fördelar med att göra din bibel personlig. Ett sätt är att med vanlig bläckpenna, eller annan lämplig penna, föra anteckningar och rita symboler för olika teman i marginalen. Du kan också ringa in ord som du särskilt vill uppmärksamma, göra korshänvisningar till besläktade bibelställen, förtydliga sambandet mellan Gamla testamentet och Nya testamentet, göra hänvisningar till katekesen och så vidare. Du kan också använda färgsystem för att markera olika typer av bibeltext. Det viktigaste är att hitta en metod som gör bibelstudiet meningsfullt för dig. Du kan använda färger efter egen smak och skapa ett personligt färgsystem.

Om du istället vill följa ett enkelt och grundläggande system kan du göra enligt förslaget nedan. Se till att du använder pennor som inte blöder igenom det ofta tunna pappret i en vanlig bibel. Överstrykningspennor i tusch fungerar vanligtvis inte. Akvarellpennor i trä fungerar bra. Det finns även särskilda överstrykningspennor för tunt bibelpapper, »dry highlighters«. De finns att köpa i specialaffärer som webbshopen hos Nya Musik i Jönköping.

När du markerar i din bibel, och på så sätt gör den mer personlig, kommer du att upptäcka att det blir lättare att leva av Ordet. Det är det viktigaste.

Gul färg använder du till allmänna markeringar för sådant du särskilt vill uppmärksamma: viktiga texter, sammanhang, personer eller särskilda ord. Sådant som du är särskilt intresserad av.

Grön färg använder du till allt som hör till helgelsen och tillväxten i det andliga livet. Till exempel sammanhang som talar om tröst, förmaning, vägledning, löften etc.

Röd färg använder du för texter som talar om förlåtelse, försoning, offer, blod, Kristi kors.

Blå färg använder du för Jesu mor Maria.

Du kan också rita symboler i bibelsidans marginal för att förtydliga olika teman eller personer. Använd din fantasi och skapa egna symboler som fungerar för dig. Här följer några förslag.

Rita en triangel i marginalen när bibeltexten talar om Treenigheten.

Rita en kungakrona i marginalen när bibeltexten talar om Jesus som kung eller Messias.

Rita ett kors i marginalen när bibeltexten talar om korsfästelsen.

Vad säger KKK om bibelstudier?

Så här står det i katekesen:

»En sådan kraft och styrka ligger i Guds ord att kyrkan därav får stadga och livskraft och kyrkans barn får trosstyrka, näring för själen och ett rent och ousinligt källflöde för det andliga livet.« »För dem som tror på Kristus måste tillträdet till Skriften stå vidöppet.«

»Därför bör studiet av den heliga Skrift vara så att säga den heliga teologins själ. Också ordets tjänst, alltså den själavårdande förkunnelsen, katekesen och all kristen undervisning – där den i gudstjänsten hemmahörande homilian (predikan över en bibeltext) bör ha en framträdande plats – allt detta hämtar ur samma Skriftens ord sund näring och helgande växtkraft.«

Kyrkan »uppmanar eftertryckligt och var för sig alla kristustroende [...] att genom flitig bibelläsning förvärva 'det som är långt mera värt' än annat, 'kunskapen om Jesus Kristus' (Fil 3:8). 'Att inte känna Skriften innebär att inte känna Kristus'.« (KKK 131–133, nästan allt består av direkta citat ur *Dei verbum*, nr 21–25.)

Referenslista

Katolska kyrkans katekes. Vejbystrand: Catholica, 2000, 2 uppl. eller
www.katekesen.se/index.htm

Youtube > Katolsk Horisont > Den Heliga Skrift > »Katolsk studiebibel, del 2.
Markusevangeliet« www.youtube.com/watch?v=loq_njK82Go

Pingstnovenan, Gråbröderna, S:t Franciskus katolska kyrka i Jönköping, 2019,
via www.katolsk-horisont.net/andligt-bibliotek/2019-05-19/pingstnovenan